

Mál nr. 302/2015**M
og
vátryggingafélagið V v/ sjúkratryggingar.****Ágreiningur um hvort bótaþrafa sé fyrnd og forsendur bóta úr vátryggingunni.****Gögn.**

1. Málskot, móttakið 11.8.2015, ásamt fylgigögnum.
2. Bréf V, dags. 1.9.2015, ásamt fylgigögnum.
3. Síðari athugasemdir M, dags. 7.9.2015,

Málsatvik.

M hefur frá árinu 1998 haft í gildi hjá V sjúkra- og slysatryggingu. Í vottorðum heimilislæknis M, dags. 10.11.2013 og 10.4.2014, kemur fram að á árinu 2001 hafi hún gengist undir mjaðmaliðskiptaaðgerð á hægri mjöðm vegna slitgigtar. Síðar kom í ljós los á liðnum og var framkvæmd ný aðgerð („revisions aðgerð“) á liðnum í október 2013. Hinn 1. júlí 2013 þurfti M að láta af störfum vegna verkja í baki, í mjöðmum og liðum auk síþreytu. Fyrri hluta árs 2012 hafði M vaxandi verki niður í hægri ganglim og leiddu rannsóknir í ljós mikla æðakölkun í hægri „iliaca communis“ slagæð. Með örorkumati, dags. 1. júlí 2014, var varanleg læknisfræðileg örorka M af völdum mjaðmaliðskiptaaðgerðar og slitgigtar metin 20% og vegna æðasjúkdóms sem einkum hefur sýnt einkenni í ganglimum var varanleg læknisfræðileg örorka metin 12%.

M hefur krafist bóta úr sjúkratryggingunni hjá V. Gerir M kröfu um að bætur miðist við algera (100%) örorku þar sem hún sé með öllu óvinnufær vegna veikinda sinna, bæði vegna þeirra sjúkdóma sem að framan greinir og annarra sjúkdóma.

V hefur hafnað bótaskyldu. Kveður V að um kröfu M vegna slitgigtar gildi sjúkra- og slysatryggingarskilmálar félagsins sem voru í gildi á árinu 2001, þ.e. skilmálar sem tóku gildi 1. janúar 1994, en samkvæmt þeim fyrnist krafa um bætur á fjórum árum frá lokum þess almanaksárs þegar sá er kröfuna á fékk nauðsynlegar upplýsingar um þau atvik sem krafa hans er byggð á. Krafan fyrnist þó í síðasta lagi á tíu árum eftir lok þess almanaksárs sem vátryggingaratburður varð. M hafi greinst með slitgigt á árinu 2001, en á því ári hafi hún m.a. gengist undir mjaðmaliðskiptaaðgerð vegna sjúkdómsins. Hafi fjögurra fyrningarfræstur því hafist við lok árs 2001 og krafan því verið fyrnd þegar M tilkynnti V um sjúkdóminn 13. mars 2014. Að auki bætist varanleg læknisfræðileg örorka undir 25% ekki úr vátryggingunni, sbr. 2. mgr. þess hluta 10. gr. skilmálanna sem fjallar um mat á örorku. Þá hafi æðasjúkdómurinn einungis verið metinn til 12% varanlegrar örorku sem veiti ekki rétt til bóta úr vátryggingunni þar eð örorkan er minni en 25%.

Álit.

Eins og að framan getur kveður V að um kröfu M um bætur vegna slitgigtar gildi skilmálar sjúkra- og slysatryggingar sem í gildi voru þegar hún greindist með sjúkdóminn á árinu 2001. Í 1. mgr. þess hluta 10. gr. skilmálanna sem varðar mat á örorku segir að „[v]aldi sjúkdómur vátryggðum varanlegri örorku, greiddast bætur á grundvelli grunnvátryggingarfjárhæðar örorku sem í gildi var við upphaf sjúkratímabils.“ Ekki verður séð að hugtakið varanleg örorka sé skilgreind í skilmálunum að öðru leyti en því sem greinir 4. mgr. 10. gr. um mat á örorku þar sem segir að við ákvörðun örorku beri ekki að taka tillit til starfs, sérstaks hæfileika né þjóðfélagsstöðu. Með skaðabótalögum nr. 50/1993, sem tóku gildi 1. júlí 1993, öðlaðist hugtakið „varanleg örorka“ nýja lögformlega merkingu er lýtur að fjárhagslegri örorku, sbr. 5. gr. laganna, en örorka sem þannig er metin er lögð til grundvallar við ákvörðun bóta samkvæmt reglum skaðabótaréttar og einnig í nokkrum tilvikum við ákvörðun bóta samkvæmt vátryggingarsamningi. Í síðari sjúkra- og slysatryggingarskilmálum hefur V breytt viðmiði til ákvörðunar örorkubóta eða úr varanlegri örorku í varanlega læknisfræðilega örorku. Í ljósi þessa, sbr. og dóm Hæstaréttar 15. nóvember 2001 í máli nr. 215/2001, verður að líta svo á að með varanlegri örorku í skilmálum þeim, sem leggja skal til grundvallar við ákvörðun bóta fyrir

varanlega örorku vegna slitgigtar í tilviki M, sé átt við fjárhagslega örorku. Þessu breytir ekki þótt tekið sé fram í skilmálunum að við mat á örorku skuli ekki taka tillit til starfs, sérstaks hæfileika né þjóðfélagsstöðu, enda tók V síðar upp nýtt viðmið við mat á örorku, þ.e. varanlega læknisfræðilega örorku, auk þess sem unnt er að meta varanlega örorku samkvæmt skaðabótalögum þótt tjónþoli sé barn eða nýti vinnugetu sína þannig að hann hafi engar eða takmarkaðar vinnutekjur, sbr. 8. gr. laganna. Fyrir liggur að M varð fyrst óvinnufær af völdum sjúkdómsins 1. júlí 2013. Af gögnum málsins verður ekki ráðið að fyrr en við það tímamark hafi orðið sá atburður sem olli því að M á rétt til bóta úr váttryggingunni. Krafa hennar telst því ekki fyrnd, hvorki samkvæmt skilmálum váttryggingarinnar né 1. mgr. 125 gr. laga nr. 30/2004 um váttryggingarsamninga (vsl.).

Eins og fyrr greinir breytti V váttryggingarskilmálum sínum varðandi það hvers konar örorku skyldi leggja til grundvallar örorkumati. Í gögnum málsins verður ekki séð nákvæmlega hvenær þessi breyting varð, en ekki er ástæða til að ætla að breytingin hafi verið gerð í bága við ákvæði 4. mgr. 79. gr. vsl.

Fyrri hluta árs 2012 veiktist M vegna æðapregsla. Samkvæmt gr. 14.1.1 í þeim skilmálum fyrir sjúkratryggingu sem þá giltu hjá V greiðir félagið bætur vegna sjúkdóms er váttryggður fær ef hann leiðir til varanlegrar læknisfræðilegrar örorku. Samkvæmt 16. gr. þessara sömu skilmála, sbr. gr. 16.1 og 16.1.2, bætist ekki varanleg læknisfræðileg örorka lægri en 25%. Af skilmálaákvæðum þessum verður ekki annað ráðið en réttur til bóta stofnist því aðeins að einn nánar tiltekin sjúkdómur sé metinn til læknisfræðilegrar örorku 25% eða hærri, sbr. m.a. úrskurð nefndarinnar í máli nr. 383/2014. Varanleg læknisfræðileg örorka M af völdum æðapregsla hefur samkvæmt fyrirliggjandi gögnum verið metin 12%. Sú örorka dugir því ekki til að M eigi rétt til bóta úr sjúkratryggingunni vegna þessa sjúkdóms.

Niðurstaða.

Krafa M um bætur úr sjúkratryggingu hjá V af völdum slitgigtar er ekki fallin niður vegna fyrningar. M á ekki rétt á bótum úr sömu váttryggingu vegna æðapregsla.

Reykjavík, 22. september 2015.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson hrl.

Jón Magnússon hrl.